

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, november 2015

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina novembrskega Svetovalca:

- ▶ Izračun pokojninske osnove po ZPIZ-1 in ZPIZ-2
- ▶ Status upokojenih s. p.-jev še brez rešitve
- ▶ Obračun prispevka za zdravstvo in drugih dajatev od nagrad dijakom in študentom za obvezno prakso
- ▶ Davčna vprašanja in odgovori
- ▶ 45. člen ZGD in stališče ministrstva
- ▶ Davčna izvršba za izterjavo RTV prispevka
- ▶ Sodna praksa: Solidarna odgovornost izvajalca in naročnika in Odgovornost delodajalca za nesrečo pri delu
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Dušan Bavec,
univ. dipl. prav.
Svetovalec SC OZS

Izračun pokojninske osnove po ZPIZ-1 in ZPIZ-2

Glede na to, da se v zadnjem času pojavlja več vprašanj nezadovoljnih zavarovancev glede ZPIZ-2, je OZS Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaprosila za pojasnilo v zvezi z načinom izračuna pokojninske osnove.

Odgovor Zavoda:

»V nadaljevanju vam posredujemo pojasnilo o načinu izračuna pokojninske osnove po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljavnem od 1. 1. 2013 dalje (ZPIZ-2), v primerjavi z načinom izračuna pokojninske osnove po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljavnem od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2012 (ZPIZ-1).

ZPIZ-2 ohranja v veljavi neto sistem, zato se plače oziroma zavarovalne osnove, dosežene od leta 1991 dalje, ki so izražene v bruto vrednosti, preračunajo v neto vrednost. V neto vrednost se preračunajo tako, da se bruto plače zmanjšajo za davke in prispevke, ki se plačujejo od plače po povprečni stopnji v Republiki Sloveniji. Za izračun pokojninske osnove se upošteva mesečno povprečje osnov zavarovanca za posamezno leto zavarovanja, od katerih so bili plačani prispevki, iz daljšega časovnega obdobja, ki se v prehodnem obdobju postopno podaljšuje na 24 zaporednih let po 1. 1. 1970.

Zaradi medsebojne primerljivosti se osnove iz prejšnjih let zavarovanja preračunajo z valorizacijskimi količniki.

Po ZPIZ-2 je osnova za izračun valorizacijskih količnikov (za preračun osnov zavarovanca iz prejšnjih let dela), veljavnih v posameznem koledarskem letu, povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v RS, iz koledarskega leta pred letom, za katero se določajo valorizacijski količniki, zmanjšana za povprečno stopnjo davkov in prispevkov, ki se plačujejo v Sloveniji. Le-ti se določijo tako, da se povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo v RS, izplačana za koledarsko leto pred letom, za katero se določajo valorizacijski količniki, deli s povprečno mesečno neto plačo na zaposleno osebo v RS, izplačano za posamezno koledarsko leto v obdobju, ki je

predpisano za njihov izračun. Iz navedenega izhaja, da **valorizacijski količniki po ZPIZ-2 odražajo rast povprečnih bruto plač na zaposleno osebo v RS.**

V nasprotju s tem pa **so se valorizacijski količniki za preračun plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjih let dela po ZPIZ-1 določali tako, da so ustrezali gibanjem povprečnih plač in pokojnin v koledarskem letu pred uveljavitvijo pravice do pokojnine.**

Glede na to, da pokojnine niso v celoti sledile rasti plač, ampak so za njimi zaostajale, iz načina določitve valorizacijskih količnikov po ZPIZ-1 oziroma ZPIZ-2 izhaja, da so valorizacijski količniki, določeni po ZPIZ-2 v primerjavi z valorizacijskimi količniki, določenimi po ZPIZ-1, ugodnejši. Zaradi zagotavljanja približno enakih pogojev pri odmeri starostne pokojnine po ZPIZ-2 in ZPIZ-1 pa je bilo zaradi višjih valorizacijskih količnikov po ZPIZ-2, ki sledijo le gibanjem povprečnih plač, potrebno v tem zakonu določiti nižje odmerne odstotke pokojnine od pokojninske osnove glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. V nižjih odmernih odstotkih po ZPIZ-2 v primerjavi z ZPIZ-1 pa je upoštevano zaostajanje rasti pokojnin za rastjo povprečnih plač v RS, ki je bilo po ZPIZ-1 upoštevano pri določitvi valorizacijskih količnikov za preračun plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjih let dela.

Glede na to, da se za preračun osnov iz prejšnjih let dela zavarovancev, ki uveljavijo pravico do starostne pokojnine po ZPIZ-2, kot tudi za preračun plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjih let dela zavarovancev, ki v času veljavnosti ZPIZ-2 uveljavijo to pravico po ZPIZ-1, upoštevajo valorizacijski količniki, določeni z ZPIZ-2, je potrebno zaradi enakopravne obravnave zavarovancev (zavarovanci, upokojeni po ZPIZ-1 imajo sedaj enake – višje valorizacijske količnike, hkrati pa zanje veljajo višji odmerni odstotki od pokojninske osnove glede na dopolnjeno pokojninsko dobo, določeni v ZPIZ-1), pokojninsko osnovo zavarovancev, upokojenih po ZPIZ-1, preračunati s faktorjem 0,732. Takšna je bila namreč višina valorizacijskega količnika za preračun plač in zavarovalnih osnov iz leta 2011, ki je veljal v letu 2012 (valorizacijski količniki za preračun plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjih let na raven plač in pokojnin iz leta 2011 – Uradni list RS, št. 46/12).

Iz vsega navedenega izhaja, da so bili pri izračunu pokojninske osnove po ZPIZ-1 in po ZPIZ-2 upoštevani vsakokratni veljavni predpisi, tudi v delu, ki je določal zaostajanje rasti pokojnin za rastjo plač.«

Status upokojenih s. p.-jev še brez rešitve

Bralci revije dobro veste, da se OZS zadnjih nekaj let intenzivno zavzema za sistemsko ureditev glede »dvojnega statusa«, ki bi obrtniku omogočala opravljanje dejavnosti tudi po upokojitvi. Kljub drugačnemu pričakovanju je tudi rešitve, ki jih opisujem v tozadavnem članku, še vedno nujno potrebno brati kot delovni predlog, ki se do končne verzije, objavljene v Uradnem listu, lahko še bistveno spremeni!

Od mojega oktobrskega članka na to temo v tej reviji sta se na temo novele pokojninskega zakona ZPIZ-2 odvijali dve seji Ekonomsko-socialnega sveta, na katerih je ministrstvo predstavilo svoje rešitve vsem socialnim partnerjem. Seveda so sindikalni predstavniki takoj izrazili zahtevo, da se možnost opravljanja dela po upokojitvi uzakoni za vse kategorije zavarovancev, medtem ko smo predstavniki OZS izpostavili, da ni popolnoma identičen položaj zavarovanca, ki je kot s. p. zavarovan iz naslova opravljanja dejavnosti kot samozaposlena oseba, in položaj zavarovanca – delavca. Mimogrede, že pri zakonsko določeni posledici morebitnih neplačanih prispevkov ti dve kategoriji zavarovancev nista izenačeni. Medtem, ko za priznanje pokojninske dobe za delavca zadostujejo že obračunani prispevki, četudi niso bili plačani, pa morajo biti pri podjetniku tudi dejansko plačani, saj se jim v nasprotnem pokojninska doba ne prizna. Poleg tega podjetnik sam odpre zase delovno mesto in v primeru uspešnega poslovanja, za katerega odgovarja z vsem svojim premoženjem, generira tudi nova delovna mesta za zaposlene, ki to delovno mesto zgotovijo. Zaradi strahu pred previsokimi dodatnimi odhodki ZPIZ je Ministrstvo za delo RS najprej prislusnilo pobudi OZS, da se v tej noveli separatno razreši dvojni status le za samozaposlene in družbenike, za zaposlene pa v naslednjih letih. Po drugi seji ESS pa je popustilo pritiskom sindikalne strani, zato se spet zavzema za enotno ureditev za vse zavarovance. Na podlagi zadnjega nam znanega predloga Ministrstva za delo RS z dne 19. 10. 2015 so se nakazovale naslednje bistvene rešitve:

1. Upokojeni s. p.-ji po 18. členu ZPIZ-1 z izvzemom iz zavarovanja:

Za upokojene s. p.-je po 18. členu ZPIZ-1 preko pravnega postopka izvzema iz zavarovanja, torej za tiste, ki statusa še niso bili dolžni uskladiti do 31. januarja 2015, naj izpolnjevanje novega starostnega pogoja ne bi bilo potrebno. Plačevali naj bi le pavšal za PIZ v višini cca. 120 €. K temu znesku bo treba dodati zagotovo še pavšalne prispevke za zdravstvo v višini vsaj 32 €, skupaj torej 152 €. Ta znesek bi pomenil, kljub dvigu za skoraj 150 % glede na sedanjih 64 €, za to kategorijo okrog 2200 upokojenih s. p.-jev popolnoma sprejemljivo rešitev, saj bi se problem rešil enkrat za vselej, brez vsakoletnega strahu, ali bo prehodno obdobje ponovno podaljšano ali ne bo.

2. Dvojni status za s. p.-je z vsaj enim zaposlenim:

Dvojni status naj bi bil možen pri starosti 63 let, pod pogojem, da ima zaposleno vsaj eno osebo s polnim delovnim časom in za nedoločen čas; pogoj tudi ta, da ima podjetnik poravnane vse davke in prispevke in da posluje v statusni obliki s. p.-ja vsaj 12 mesecev.

Če ostane mejnik 65 let (pa tudi 63 let), bo to za večino naših obrtnikov »mrtva črka« na papirju, saj bi tako imel 45 let ali še več, v skrajnem primeru celo 50 let pokojninske dobe. Razkorak med datumom izpolnitve pogojev za starostno upokožitev in za dvojni status bo preprosto prevelik. Upravičeno se lahko bojimo, da se bo večina takšnih znašla

na svoj način, preprosto ne bodo več na seznamu plačnikov davkov in prispevkov, zagotovo tudi ne članarine zbornici ali kakšni drugi delodajalski asociaciji.

3. Solo s. p.-ji:

Dvojni status za solo s. p.-je bo možen pri starosti 65 let s polnim plačevanjem prispevkov. OZS še vedno vztraja pri predlogu, da mora za uveljavitev dvojnega statusa zadostovati že izpolnitev splošnih pogojev za starostno upokožitev brez odbitkov, kar bi po preteku prehodnega obdobja od leta 2019 dalje pomenilo **minimalno 60 let starosti in hkrati minimalno 40 let pokojninske dobe brez dokupa**, do takrat pa z ustrežno blažjimi pogoji, pri čemer naj se iz naslova dejavnosti plačujejo polni prispevki in davki.

Predlog OZS je že naravn v smeri kompromisa, saj se strinjamo, da se za uveljavitev dvojnega statusa ne upošteva zniževanje starosti na račun otrok, JLA, dela pred 18. letom, da ne velja za predčasne upokožence, pa tudi ne za invalidske upokožence.

4. Delna upokožitev:

Delna upokožitev se je po prvotnem predlogu širila na sistem minimalno 25 % prispevkov in maksimalno 75 % pokojnine, kar glede na aktualen zakon pomeni 25 % manj prispevkov in hkrati 25 % več pokojnine. Po zadnjem nam znanem predlogu, ki ga obravnavam zgoraj, ostane sistem delne upokožitve enak sedanji zakonski ureditvi, minimalno 50 % prispevkov in maksimalno 50 % pokojnine.

5. Druge spremembe:

Predlog prinaša še nekaj stimulatvinih sprememb, s katerimi želi zakonodajalec spodbuditi zavarovanca, da se čim pozneje upokoži. Po predlogu bi zavarovanec, ki izpolni pogoje za predčasno ali starostno pokojnino in ostane še naprej v zavarovanju, lahko uveljavljal bonus v višini 20 % pokojnine, ki bi mu sicer šla tudi po starosti 65 let. Do bonusa bi bil upravičen tudi upokožitelj pokojnine, ki se reaktivira, medtem ko ga je sedaj deležen le tisti zavarovanec, ki ostaja v zavarovanju. Ta bonus bi lahko uveljavil tudi zavarovanec, ki ima pogoje po ZPIZ-1.

Kot že uvodoma poudarjeno, tudi na koncu tega svojega prispevka ponovno opozarjam, da je vse zgoraj zapisano lahko docela neuporabno, saj se utegne tako v postopku pred vlado kot tudi pozneje v parlamentarnem postopku še marsikaj spremeniti. Ker bo do izida decembrske številke marsikomu predolgo čakati, predlagam, da me člani neposredno kontaktirate, sicer bomo pa poskušali biti čim bolj ažurni tudi na spletnih straneh OZS.

Najslabše, kar se lahko zgodi pa je to, da se pokojninski zakon letos sploh ne spremeni. V tem primeru bi moral upokoženec uskladiti svoj status do konca letošnjega leta, in sicer tako, da bi moral svoj s. p. zapreti, če bi želel obdržati celotno pokojnino, če pa bi želel imeti dvojni status, pa bi moral najmanj polovično plačevati prispevke, kar po drugi strani pomeni, da bi mu bila najmanj polovica pokojnine zamrznjena.

Zdenka Bedekovič,
strokovna svetovalka

Obračun prispevka za zdravstvo in drugih dajatev od nagrad dijakom in študentom za obvezno prakso

V zadnjem obdobju smo zaznali večje število vprašanj na temo obračunavanja zdravstvenega prispevka in dajatev ob izplačevanju nagrad za obvezno prakso nagrad dijakom, vajencem in študentom, zato v nadaljevanju pojasnjujemo:

Skladno z določili 44. člena ZDoh-2 in Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja se nagrada za obvezno praktično delo dijakov in študentov ne všteva v davčno osnovo dohodka do višine 172 EUR mesečno. Kadar nagrada presega znesek, določen nad »davčno uredbo«, se razlika všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, od katerega se obračuna in plača akontacija dohodnine.

Z davčnega vidika se nagrada dijaka in študenta za obvezno prakso obravnava kot dohodek iz delovnega razmerja. Za te zavarovance se plačuje prispevek za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni po stopnji 0,30 % od povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za mesec oktober predhodnega leta, kar v letu 2015 znaša 4,63 EUR. Od 1. februarja 2014 naprej pa mora izplačevalec dohodka obračunavati dijaku, vajencu ali študentu za obvezno prakso tudi zdravstveni prispevek po 55.a členu ZZZVZ v višini 6,36 %. Osnova za prispevke po omenjeni določbi je vsak posamezen prejet dohodek, če ni oproščen dohodnine ali ni drug dohodek na podlagi zakona, ki ureja dohodnino. Znesek zdravstvenega prispevka je treba plačati od vsakega posameznega zneska za obvezno prakso. Torej s prispevkom za zdravstveno zavarovanje po stopnji 6,36 % je obremenjen celoten dohodek.

Na podlagi tretjega odstavka 20. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-2 se morajo dijaki in študenti v času opravljanja obvezne prakse zavarovati za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu. Višina

letnega pavšalnega prispevka za tovrstno zavarovanje znaša 9,54 EUR. Zavezanec za obračun in plačilo letnega pavšalnega zneska so šole, ki organizirajo oziroma zahtevajo opravljanje obvezne prakse.

Delodajalec je na dan izplačila nagrade dijaku ali študentu za obvezno prakso dolžan Finančni upravi RS predložiti obrazec Obračun davčnih odtegljajev od plačil vajencem dijakom in študentom za obvezno praktično delo – REK-1a.

V skladu s Pravilnikom (Uradni list RS, št. 37/08 s spremembami) mora izplačevalec na zbirnem obrazcu REK-1a v polje 101 Dohodek vpisati znesek izplačanega dohodka oziroma celotne nagrade. V polje 102 Davčna osnova pa izplačevalec vpiše del dohodka iz zaporedne številke 101, ki presega neobdavčen znesek, ki je v skladu z 8. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2, določen z uredbo vlade. Na individualnem delu REK-1a obrazca se v polju A061 Oznaka osnove za prispevke za socialno varnost izbere oznaka PO4 Drugo in v polje znesek vpiše celoten znesek nagrade.

Božena Macarol
Davčna svetovalka

Davčna vprašanja in odgovori

Članico zanima, ali bo dolžna po 2. 1. 2016, ko bo uveljavljeno davčno potrjevanje računov (davčne blagajne), davčno potrditi tudi tiste gotovinske predujme, ki jih bo prejela od končnih potrošnikov?

Odgovor: Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1) v 81. členu določa obveznost izdajanja računov, vključno z računimi za predujem, tudi za vsa predplačila, ki jih prejme davčni zavezanec, preden opravi dobavo blaga oziroma storitev drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec. Izjema od tega pravila so predujmi, ki jih zavezanec za DDV sprejme od končnih potrošnikov – občanov. Čeprav ZDDV-1 ne predpisuje obveznega izstavljanja računov za predujme v teh primerih, je zaradi obveznosti davčnega potrjevanja računov, kadar davčni zavezanec od končnega potrošnika prejme gotovino, priporočljivo, da kljub vsemu kupcu izstavi račun za predujem, ki ga je dolžan tudi davčno potrditi. Na

takšen način bo lažje obračunal DDV, saj je tudi od prejetih predujmov praviloma treba obračunati DDV (po preračunani stopnji od bruto zneska predujma). Davčni zavezanec bi v teh primerih v skladu z računovodskimi standardi sicer lahko izdal tudi knjigovodsko listino z drugim nazivom – na primer blagajniški prejemek, vendar iz Zakona o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR) ne izhaja, da bi bilo takšne listine sploh možno davčno potrditi. Na podlagi ZDavPR bo namreč treba davčno potrditi le račune, račune za predujme, dobropise, bremepise in storne računov. Ob prejemu predujma je nujno potrebno izdati ustrezno knjigovodsko listino tudi zato, da se prejeta gotovina ujema s seštevkom knjigovodskih listin, ki so bile podlaga za njen prejem. Torej, če boste po 2. 1. 2016 izdali račun za predujem občanu, ga boste dolžni tudi davčno potrditi.

Več odgovorov na temo davčnega potrjevanja računov lahko najdete tudi na spletni strani Finančne uprave RS.

Člana (status s. p. – enako vprašanje bi lahko postavila tudi gospodarska družba), ki je letos nabavil tovorno vozilo z motorjem EURO V, ki ga je pozneje predelal v delovno vozilo in v ta namen pridobil tudi ustrezno homologacijo, zanima, ali bo lahko uveljavljal olajšavo za vlaganja v višini 40 % investiranega zneska v to vozilo?

Odgovor: Člani nas zadnje mesece opozarjajo na različno obravnavo posameznih finančnih uradov pri priznavanju olajšav za vlaganja v nakup opreme v letu 2014 na podlagi 55.a člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in 66.a člena Zakona o dohodnini. Nekateri uradi namreč od davčnih zavezancev zahtevajo popravke davčnih obračunov tako, da iz njih izločijo uveljavljanje olajšav za vlaganja v nakup delovnih vozil, ki so pravilno homologirani kot delovni stroji. Ker se takšne zavezance praviloma obravnava po »skrajšanem postopku«, od davčnih uradov, ki vodijo te postopke, dostikrat ne dobijo nobenega zapisnika o ugotovljenih nepravilnostih ali drugega pravnega akta, zoper katerega bi bil možno na zakonit način ugovarjati, kar ni pravilno.

V zvezi z navedeno problematiko je Davčna uprava RS 20. 5. 2009 že izdala in objavila na svojih spletnih straneh korektno pojasnilo št. 4212-41/2009 (ki je še vedno objavljeno na spletni povezavi <http://www.fu.gov.si/arhiv> in ni bilo nikoli preklicano), v katerem tedanji DURS v skladu z namenom zakonodajalca med drugim navaja, da se lahko olajšava za vlaganja »uveljavlja tudi za nakup delovnih strojev in delovnih vozil«. Pri vsebinski presoji upravičenosti do te olajšave se DURS glede opredelitve motornega vozila v tem pojasnilu po našem mnenju pravilno opira na pretežni namen uporabe, ki pri delovnem vozilu (v skladu z Zakonom o motornih vozilih) ni prevoz potnikov in blaga, temveč gre za specialno opremo, namenjeno izključno opravljanju dejavnosti.

Zaradi različnih ravnanj posameznih finančnih uradov pri priznavanju teh olajšav smo Generalni finančni urad RS 26. 10. 2015 seznanili z omenjeno problematiko. Ko bomo prejeli njihov odgovor, vas bomo z njim seznanili. Ne glede na to, kakšen bo ta odgovor, je nesporno dejstvo, da sta 55.a člen

Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2) in 66.a člen Zakona o dohodnini (ZDoh-2), ki predpisujeta olajšave za vlaganja, do te mere nejasna, da ves čas njegove veljavnosti omogočata različne razlage in ravnanja pri uveljavljanju olajšav za vlaganja. Zato je bilo od leta 2009, ko so bile uveljavljene, do danes na njuni podlagi izdanih že več pojasnil DURS-a (sedaj FURS-a), pa tudi odgovorov različnih finančnih uradov davčnim zavezancem, ki omejujejo ali celo zavračajo pravico do uveljavljanja olajšav za vlaganja pri nakupu delovnih vozil, kar je v nasprotju s pojasnilom od 20. 5. 2009. Takšno ravnanje je z vidika pravne varnosti davčnih zavezancev nedopustno. Strinjamo se, da je na podlagi enakega (nejasnega) člena zakona možna njegova različna razlaga. Ko pa se FURS enkrat argumentirano odloči za razlago nekega člena, se ta pozneje ne sme spreminjati na način, ki bil v škodo davčnemu zavezancu. V civiliziranem pravnem sistemu namreč že od rimskih časov do danes velja, da je treba v dvojni presoji v korist šibkejši stranke – v tem primeru v korist davčnega zavezanca (načelo »In dubio pro rei«). Pustimo se pozitivno presenetiti.

Sabina Rupert,
svetovalka za gospodarsko pravo

45. člen ZGD in stališče ministrstva

Po uveljavitvi zadnje novele Zakona o gospodarskih družbah (ZGD) 8. avgusta 2015 in s tem zadnje spremembe 45. člena ZGD, ki ureja obveznost obveščanja o registrskih podatkih, ste številni zastavili vprašanje, ali se račun tudi uvršča med dopise iz 45. člena ZGD oziroma ali morajo tudi računi imeti vse sestavine, ki jih določa 45. člen ZGD za gospodarske družbe ali 72. člen v primerih, ko račun izda samostojni podjetnik. 45. člen ZGD namreč za gospodarske družbe določa, da: – na vseh dopisih, ki jih družba pošlje naslovniku (glede na izrecno določbo 45. člena ZGD se za te dopise štejejo tudi naročilnice), morajo biti poleg celotne firme in sedeža družbe navedeni tudi registrski organ, pri katerem je družba vpisana, in matična številka družbe, pri družbi z omejeno odgovorno-

stvo in delniški družbi je treba navesti tudi znesek osnovnega kapitala in znesek še nevplačanih vložkov.

72. člen ZGD pa za samostojne podjetnike določa, da:

– na sporočilih, ki jih podjetnik pošlje posameznemu naslovníku (glede na izrecno določbo šestega odstavka 72. člena ZGD med ta sporočila sodi tudi naročilnica), morajo biti navedeni firma in sedež podjetnika ter njegova matična številka. Na sporočilih, ki se pošiljajo v okviru obstoječih poslovnih stikov, morata biti navedena le firma in sedež.

V zvezi z navedeno pravno nejasnostjo smo zaprosili za stališče o tem, ali 45. člen ZGD velja tudi za račune oziroma ali se račun šteje med dopise iz 45. člena ZGD, tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS, ki je nosilec Zakona o gospodarskih družbah.

Odgovor ministrstva se je glasil:

»Uvodoma bi želeli pojasniti, da Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS ni pristojno za uradno razlago zakonov, četudi vsebinsko sodijo v njegovo področje dela. Avtentična razlaga zakonov je namreč v pristojnosti zakonodajalca, zato vse, kar izhaja iz v nadaljevanju navedenega, predstavlja le naše mnenje, ki pa ni pravno zavezujoče narave. Posamezni pristojni organi in sodišča lahko v morebitnih postopkih zavzamejo tudi drugačno stališče do obravnavanega vprašanja. Skladno s prvim odstavkom 45. člena ZGD-1 morajo biti na dopisih, ki jih družba pošlje naslovníku, poleg celotne firme in sedeža družbe navedeni tudi registrski organ, pri katerem je družba vpisana, in matična številka družbe, pri družbi z omejeno odgovornostjo in delniški družbi pa še znesek osnovnega kapitala in znesek še nevplačanih vložkov.

Osnovni namen določbe je zagotoviti, da se poslovni partnerji družbe in druge osebe, ki poslujejo z družbo, seznanijo z najpomembnejšimi podatki o družbi, ki so pomembni za identifikacijo osebe, s katero vstopajo v poslovno-pravna razmerja. Iz določbe 45. člena ZGD-1 ni razvidno, kaj dopis vključuje, pa se na podlagi drugega odstavka 45. člena ZGD-1 med dopise prišteva tudi naročilnica.

V dopisu sprašujete, ali se med dopise prišteva tudi račun. Na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ste mnenja, da zahteve iz 45. člena ZGD-1 za račune ne veljajo. V dopisu ste posebej izpostavili določbe Slovenskega računovodskega standarda 21 (2012) (Uradni list RS, št. 80/11) (v nadaljnjem besedilu: SRS 21 (2012)) in priročnika Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: priročnik FURS). SRS 21 (2012) o knjigovodskih listinah od družb zahteva, da v svojem splošnem aktu opredelijo vsebino vsake vrste izvorne knjigovodske listine. Te naj bi vsebovale: podatke o družbi, pri kateri nastajajo poslovni dogodki, in o odgovornih osebah, podatke o poslovnem dogodku, v denarju izražen obseg sprememb poslovnega dogodka, podatke o kraju in datumu izdaje knjigovodskih listin ter opredelitev oseb, pooblaščenih za zagotavljanje resničnosti in verodostojnosti knjigovodskih listin.

Iz priročnika FURS izhaja, da mora davčni zavezanec poleg podatkov, ki so po DDV zakonodaji določeni kot obvezni po-

datki, pri navajanju podatkov na računu upoštevati tudi drugo zakonodajo in druge predpise. Po mnenju Ministrstva za finance RS prisotnost ali odsotnost podatkov, ki se zahtevajo na podlagi drugih predpisov, nima vpliva na veljavnost računa za namene DDV.

Skladno s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika (v nadaljnjem besedilu: SSKJ) se z dopisom označuje krajše uradno ali poslovno pismeno sporočilo, medtem ko je račun po SSKJ opredeljen kot pismeno sporočilo dolžnega zneska za kupljeno blago ali naročeno storitev. Iz navedenega bi bilo mogoče zaključiti, da je račun ena od oblik poslovnega pismenega sporočila in bi kot takšen moral vsebovati vse podatke, ki se zahtevajo po prvem odstavku 45. člena ZGD-1.

Ne glede na navedeno pa je zakonodajalec v ZGD-1 med dopise vvrstil le naročilnice – listne, s katerimi naročniki naročajo dobavitelju blago ali izvajalcu storitev. Z izrecno navedbo naročilnice je zakonodajalec po mnenju Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS postavil ločnico med dopisi in naročilnicami, ki morajo vsebovati registrske podatke iz prvega odstavka 45. člena ZGD-1, in drugimi listinami, ki po naravi stvari sledijo naročilnici, za katere obveznost ne velja. Če bi imel zakonodajalec namen, da bi med dopise vključil tudi račune, bi to tudi zapisal.

Skladno z navedenim in na podlagi skupnega stališča Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS ter Tržnega inšpektorata RS, sprejetega dne 22. 9. 2015, se račun načeloma ne šteje med dopise iz 45. člena ZGD-1. <

Kot vidite iz zadnjega odstavka dopisa, račun po njihovem mnenju in mnenju Tržnega inšpektorata RS načeloma NE sodi med dopise iz 45. člena ZGD. Navedeno pomeni, da je pri vprašanju, ali mora tudi račun imeti sestavine, ki jih določata 45. oziroma 72. člen ZGD, odgovor NE.

Seveda pa ta odgovor ne izključuje druge zakonodaje, to je davčne in računovodske, ter računovodskih standardov, ki določajo, katere obvezne sestavine računi morajo imeti. Računi morajo torej imeti sestavine, ki jih določajo drugi predpisi in ne ZGD.

Ob tem pa še informacija – posebnost glede e-računov: od 1. 10. 2015 je obvezna matična številka dobavitelja in kupca/naročnika na e-računih, ki se pošiljajo proračunskim uporabnikom.

Naj pa ob tej priliki opozorimo še na eno posebnost, ki velja (le) pri pošiljanju e-računov, ki se izdajo s pomočjo osebnega digitalnega potrdila (mimogrede, za davčne blagajne bodo druga potrdila – namenska digitalna potrdila, ki ne bodo glasila na določeno osebo, ampak na podjetje).

Od 1. 10. 2015 dalje je na e-računih, ki se pošiljajo proračunskim uporabnikom, obvezna navedba matične številke dobavitelja in kupca/naročnika. Če pa je navedba matične številke dobavitelja/izdajatelja računa in prejemnika računa obvezna tudi v primeru, ko se e-račun pošlje subjektu-prejemniku, ki ni proračunski uporabnik (na primer, če je to na primer banka), pa je odvisno od pravil tega prejemnika, to je,

ali on to zahteva ali ne.

Pri vsem tem gre namreč za podatke, ki se zahtevajo na podlagi sprejetega standarda za prejemanje in pošiljanje e-računov, ki se imenuje E-SLOG. In ta standard naj bi poleg drugih podatkov na računu zahteval tudi matični številki dobavitelja in kupca/naročnika.

Ob tem velja opozoriti, da za te podatke (matično številko pri e-računu), ko se ti zahtevajo, ni potrebno ročno vpisovanje, temveč jih v dokument uvozi sam informacijski sistem, če je seveda informacijski sistem izdajatelja računa ustrezno prilagojen.

In še: od 1. 1. 2016 dalje se bo pri e-računih, poslanim proračunskim uporabnikom, uporabljal spremenjen Pravilnik o standardih in pogojih izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila. Več o pravilniku med novicami na www.ujp-gov.si.

Davčna izvršba za izterjavo RTV prispevka

Ali ima ta izterjava absolutno prednost pred izterjavo drugih obveznosti, glede na to, da izterjava izvaja FURS po določbah Zakona o davčnem postopku? Ali gre za izterjavo davčne obveznosti ali nedavčne (od tega je namreč odvisen vrstni red izterjave)?

Dejansko stanje: Delodajalec prejme v izvrševanje sklep Finančne uprave RS za izterjavo RTV prispevka, ki ga dolguje njegov delavec RTV Sloveniji. Gre za izvršbo na plačo delavca. Delodajalec pa je prejel pred tem sklepom že druge sklepe o izvršbi zoper istega delavca. Kam se uvrsti izterjava RTV prispevka? Ali prehitijo druge, že prej prejete sklepe o izvršbi?

Odgovor: NE prehitijo.

Obrazložitev: V skladu s 40. členom Zakona o Radioteleviziji Slovenija se glede obračunavanja in plačevanja RTV prispevka, obresti in drugih vprašanih postopkov uporablja Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). To pomeni, da prisilno izterjavo RTV prispevka izvaja oziroma vodi FURS v okviru davčne izvršbe. RTV prispevka se torej ne terja v navadni civilni izvršbi preko sodišča.

Ob vsem tem pa se zastavlja vprašanje, ali zaradi zgoraj navedenega režima izterjave RTV prispevka velja tudi za izterjavo RTV prispevka določba 94. člena ZDavP-2, ki določa, da ima **davčna obveznost** pri poravnavi dospelih obveznosti zavezanca za davek iz njegovih dohodkov, terjatev, premoženja in premoženjskih oziroma materialnih pravic **absolutno prednost** pred drugimi dospelimi obveznostmi zavezanca za davek, ki se izterjujejo, razen pred dospelimi obveznostmi iz naslova:

– zakonite preživnine,

– odškodnine za škodo, nastale zaradi prizadetega zdravja,
– odškodnine zaradi izgube delovne zmožnosti ali
– odškodnine zaradi smrti preživljavca,
pri čemer pa davčna obveznost nima absolutne prednosti, kadar se poplačuje iz posamezne stvari oziroma pravice, ki je zavarovana z zastavno pravico, vpisano v ustrezen register. Ogovor je NE. Izterjava RTV prispevka ne zapade pod določbo 94. člena, saj v tem členu navedena absolutna prednost velja le, ko se izterjuje davčna obveznost (op. davčna obveznost, kot je opredeljena v 3. členu ZDavP-2). RTV prispevek pa ne predstavlja davčne obveznosti v smislu 3. člena ZDavP-2, čeprav jo terja FURS, in to po postopku izvršbe, kot jo določa Zakon o davčnem postopku. Če bo torej delodajalec za svojega delavca-dolžnika že pred prejemom sklepa FURS za izterjavo RTV prispevka prejel že druge sklepe, se bo RTV prispevek postavil v vrsto za njimi in jih ne sme prehiteti. Enako kot RTV prispevek absolutne prednosti pri izterjavi nimajo tudi druge nedavčne obveznosti, ki jih sicer z izvršbo terja FURS, na primer globe za prekrške, ki jih ni izrekel davčni organ v zvezi s kršitvijo davčnih obveznosti.

Pri izvrševanju sklepov o izvršbi (na primer na plačo in druge stalne denarne prejemke) mora izvrševalec tako upoštevati naslednji vrstni red (kot izhaja tudi iz pojasnila Ministrstva za finance RS z dne 22. 9. 2015):

1. sklep o izvršbi za privilegirane terjatve: dospele obveznosti iz naslova zakonite preživnine, odškodnine za škodo, nastale zaradi prizadetega zdravja, odškodnine zaradi izgube delovne zmožnosti ali odškodnine zaradi smrti preživljavca,
  2. sklep o davčni izvršbi za izterjavo davčne obveznosti (kot so davki, prispevki za socialno varnost, obresti, stroški pobiranja davka, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ),
  3. ostali sklepi o izvršbi, izdani po določbah ZIZ in ZDavP-2 (na primer sodni sklepi za izterjavo nepreživninskih obveznosti, sklepi RTV za izterjavo RTV prispevka, sklepi FURS za izterjavo drugih denarnih nedavčnih obveznosti, ter sklep o izvršbi izdan po ZDavP-2 za izterjavo davčne obveznosti, kadar se poplačuje iz posamezne stvari oziroma pravice, ki je zavarovana z zastavno pravico, vpisano v ustrezen register), in upravne izplačilne prepovedi.
- Izvrševalec sklepa o izvršbi je odgovoren za njegovo nepravilno izvrševanje.

mag.
Boštjan J. Turk

Sodna praksa Solidarna odgovornost izvajalca in naročnika

Ena izmed tipičnih lastnosti tržnega gospodarstva je razmah konkurence in posledično povečano spoštovanje pravic potrošnikov. V tem smislu tudi v pravni sferi pravice potrošnikov (kupcev oziroma naročnikov) postopno naraščajo. Razmerja med obrtniki in naročniki niso nobena izjema, tudi tu torej obstaja trend povečevanja odgovornosti obrtnikov v odnosu do naročnikov, kar pa še ne pomeni, da v nekaterih situacijah ni uveljavljeno tudi načelo t. i. solidarne odgovornosti enih in drugih.

Če se osredotočim na izvajanja del na nepremičninah, je tu uveljavljeno načelo, v skladu s katerim naročnik in izvajalec del na nepremičninah odgovarjata solidarno tretjemu za škodo, ki sta mu jo povzročila v zvezi z izvajanjem teh del.

Običajno so natančnejša določila o razmerju med naročnikom in izvajalcem o odgovornosti za škodo nasproti tretjim določena že v samih gradbenih pogodbah. Škoda, ki jo utrpi tretja oseba v zvezi z izvajanjem del na nekem objektu, pa se šteje kot ena izmed izgub, ki nastane na osnovi skupnega dela naročnika in izvajalca. Te izgube se v praksi pokrivajo na način, ki ga določita pogodbenika, če pa takšnega dogovora ni, pa iz skupnega premoženja pogodbenikov.

Odgovornost naročnika ima svoj pravni temelj v samem riziku, ki ga prinaša gradnja, odgovornost izvajalca pa v njegovi krivdi za nezadovoljivo zavarovanje sosednjih objektov (objektov tretjih oseb) oziroma v tem, ker izvajalec ni obvestil naročnika o pomanjkljivostih same tehnične dokumentacije. Ker je v praksi takšnih primerov precej, se je zakonodajalec odločil, da je v primeru, ko se izkaže, da za škodo odgovarjata oba (tako naročnik kot tudi izvajalec), njuna odgovornost **solidarna**. Solidarna odgovornost pomeni nerazdelno odgovornost, v skladu s katero lahko oškodovanec v primeru nastanka škode toži kogarkoli izmed njiju (bodisi naročnika bodisi izvajalca), tisti, ki je tožen, pa je oškodovancu (v primeru, če tožbo izgubi, seveda) dolžan v celoti povrniti.

To pa seveda še ne pomeni, da bo v končni fazi tudi edini, ki bo moral plačati. Napram solidarno odgovornemu dolžniku bo namreč pridobil tako imenovani **regresni zahtevek**. Zakon v zvezi s tem določa, da solidarni dolžnik, ki plača več, kot pa znaša njegov delež v škodi, lahko zahteva od vsakega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj. Koliko znaša delež vsakega dolžnika, določi sodišče glede na težo njegove krivde in glede na težo posledic, ki so sledile iz njegovega delovanja. Če teh deležev ni mogoče ugotoviti, je uveljavljeno načelo egalitarnosti, kar pomeni, da na vsakega pade enak delež, razen če pravičnost v danem primeru zahteva drugačno odločitev.

Zgoraj navedeno potrjujejo tudi kar številni primeri iz sodne prakse.

Višje sodišče v Ljubljani je v zadevi VSL 50368 dne 12. 10. 2005 izreklo, da sta naročnik in izvajalec solidarno odgovorna za škodo, ki nastane pri opravljanju določenih del. Če naročnik izvajalcu naroči miniranje zemljišča zaradi izkopa kanalizacije in je miniranje tako močno, da na bližnji hiši nastanejo razpoke, sta naročnik in izvajalec del na nepremičnini solidarno odgovorna tretjemu za škodo, ki sta mu jo povzročila v zvezi z izvajanjem teh del. Če je izvajalec objektivno odgovoren, je tako odgovoren tudi naročnik.

V zadevi I Cpg 542/2000 z dne 31. 5. 2000 je Višje sodišče v Ljubljani izreklo, da ob neizpodbijanem odločilnem pravnem dejstvu, da je bil toženec investitor izgradnje hladilnice jabolk, drugi toženec pa izvajalec teh del, in da je bilo v zvezi s temi deli potrebno izkopati tudi greznico, pri čemer je prišlo do pretrganja električnih kablov in posledično do nastanka škode tretji osebi (oškodovancu), obstaja solidarna odgovornost obeh, torej investitorja (naročnika) in tudi izvajalca. V zadevi VSL 0076082 II Cp 413/2013 z dne 29. 5. 2013 je Višje sodišče v Ljubljani izreklo, da je toženec kot izvajalec odgovoren tožniku (oškodovancu), tudi če je ta odgovornost posledica nedopustnega ravnanja investitorja. To pa pomeni, da se izvajalec *ne more sklicevati na to, da ne odgovarja za škodo, ker je delal samo po naročilu investitorja*, ki naj bi bil glede na vsebino pogodbe dolžan tudi priskrbeti soglasje lastnika za posege.

V zadevi VSSI št. II Ips 41/96 z dne 8. 5. 1996 pa se je Vrhovno sodišče RS opredelilo glede potencialne solidarne odškodninske odgovornosti investitorja v odnosu do delavcev izvajalca. Izreklo je, da investitorstvo samo po sebi ni podlaga za odškodninsko odgovornost investitorja nasproti delavcem izvajalca. Možno bi sicer bilo, da bi tudi investitor odškodninsko odgovarjal izvajalčevim delavcem, vendar pa bi moral biti v tem primeru zanj izkazan temelj odškodninske odgovornosti. Kdor namreč v delovnem razmerju ali po pogodbi sodeluje z izvajalcem del pri izvedbi del za naročnika, ni tretja oseba (zunanji oškodovanec). Takšnemu delavcu pa za škodo pri delu odgovarja izvajalec, s katerim je v delovnem oziroma v pogodbenem razmerju.

Odgovornost delodajalca za nesrečo pri delu

Odgovornost delodajalca za primer poškodbe delavca pri delu ali v zvezi z delom je sicer predvidena v Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR), kjer je določeno, da mora delodajalec delavcu, ki mu je bila pri delu ali v zvezi z delom povzročena škoda, le-to povrniti po splošnih pravilih civilnega prava. To pomeni, da delodajalec za škodo lahko odgovarja krivdno (naklep, malomarnost), pod določenimi okoliščinami pa tudi objektivno, to je celo brez kakršne koli krivde.

Odškodninska zaveza delodajalca v ožjem smislu se v konkretnih primerih ugotavlja s preučevanjem temeljnih predpostavk odškodninske odgovornosti – škode, škodljivega dejstva – ravnanja, vzročne zveze med škodljivim ravnanjem in nastankom škode in odgovornosti delodajalca. Če so izpolnjene vse te predpostavke odškodninske odgovornosti, mora delodajalec delavcu izplačati nastalo škodo.

Pri presoji odškodninske odgovornosti je treba preučiti kar nekaj dejavnikov. Treba je, denimo, ugotoviti:

- kako in zakaj je prišlo do nesreče,
- ali so bila oškodovanemu delavcu s strani delodajalca zagotovljena vsa zaščitna sredstva,
- ali mu je bil zagotovljen primeren delovni prostor in okolje ter ustrezni delovni pogoji,
- ali mu je delodajalec zagotovil varne pogoje dela in
- kako je ob nesreči reagiral delavec.

Če je ugotovljeno, da je delodajalec pri delovni nesreči ravnal krivdno ali pa je bil malomaren, je posledica njegova odgovornost za nastalo škodo.

Če pa je bil za nesrečo odgovoren delavec, potem seveda ta ni upravičen do povrnitve škode ali pa je do nje upravičen le delno, če bi se ugotovilo, da je šlo v konkretnem primeru za deljeno odgovornost. Delodajalec je lahko tudi objektivno odgovoren za nesrečo pri delu. Pri presoji objektivne odgovornosti stopnja njegove krivde sploh ni pomembna, ampak odgovarja že na osnovi dejstva, da upravlja nevarno stvar ali pa, da se ukvarja z nevarno dejavnostjo. Med nevarne stvari se štejejo predvsem razni nevarni stroji (žerjavi, gradbeni odri, različna orodja, kemikalije ipd.), med nevarne dejavnosti pa sodijo gradbeništvo, rudarstvo, kemična industrija, delo na višini ali v globini, delo v neugodnih vremenskih razmerah, delo na nezavarovanih objektih ipd.

Delodajalci imajo za primer nezgode pri delu svojo civilno odgovornost običajno zavarovano pri zavarovalnicah, zato se v tem primeru zahtevek za odškodnino naslovi neposredno

na zavarovalnico.

Sodna praksa vsebuje precej zanimivih primerov v povezavi z nesrečami pri delu. V nadaljevanju navajam dva izmed njih.

Dne 19. 12. 2012 je Vrhovno sodišče RS v zadevi II Ips 10/2009 razsojalo glede objektivne odgovornosti pri nesreči pri delu v primeru padca z gradbenega odra in razsodilo, da je zmotno delavcu, ki se pri delu na višini ne priveže, čeprav bi to mogel storiti, avtomatično naprtiti njegov delež odgovornosti pri nastanku škode.

Sodišče je to stališče obrazložilo s tem, da je treba v primerih, ko gre za objektivno odgovornost za škodo, ki izvira iz nevarne stvari ali nevarne dejavnosti, ravnati previdno in paziti, da se odgovornost ne bi nekritično širila tudi na oškodovance. Zato je izreklo, da zgolj dejstvo, da je bil delavcu varnostni pas kritičnega dne (ob poškodbi) dan na razpolago, še ne zadošča za razbremenitev delodajalčeve odgovornosti, ampak bi moral ta obenem poskrbeti, da bi delavec s pasom dejansko znal manipulirati in da bi ga na dan škodnega dogodka pravilno uporabil.

V podobnem primeru, v katerem pa so bile okoliščine vendarle nekoliko drugačne, je Vrhovno sodišče RS razsodilo nekoliko drugače.

Šlo je za zadevo VS0011334 z dne 1. 12. 2008. V konkretnem primeru je šlo za poškodbo delavca (tožnika), ki je ob polaganju pločevine na nadstrešek zdrsnil in padel 3,7 m globoko na asfaltna tla ter se telesno poškodoval. Ker je opravljal delo na višini ter na majhni površini, pri čemer je moral vleči na streho težke in velike pločevinaste plošče, je opravljal dejavnost v nevarnih okoliščinah, zaradi česar je bila podana objektivna odgovornost delodajalca.

Vendar pa je v času, ko se je pripetila nesreča delavec, opravljal za delodajalca delo kot vodja gradbišča – sektorski vodja z izobrazbo elektrodvodje z opravljenim izpitom iz varstva pri delu. Zato je bil, ne glede na situacijo, ki je terjala zaradi bližajoče se nevihte nujno prekrivanje strehe, tudi sam odgovoren za to, da ni poskrbel za varno izvedbo del.

Ugotovljeno je bilo namreč, da so bile kovinske plošče takšne dimenzije, da je delavcu ostalo zelo malo pohodnega prostora na strehi in da bi bilo veliko smotrnejše pločevino dvigovati neposredno na streho kuhinje, denimo z avtodvigalom ali s tovornjakom z ročnim dvigalom. Ker se je delavec rajši odločil za tvegano izvedbo dela, pa bi moral nositi vsaj zaščitno čelado, pripet pa bi moral biti tudi v vrvo. Ker tega ni storil, se je sodišče postavilo na stališče, da gre v konkretnem primeru za deljeno odgovornost in da je delavčeva odgovornost za nastalo škodo najmanj 30-odstotna.

Izračunaj si svoj prihranek

Kalkulator ugodnosti najdete na: mozaikpodjetnih.si/kalkulator

Sami preverite koliko lahko privarčujete na leto!

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za NOVEMBER 2015

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	Uradni list RS
grafična		420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
knjigotrska		401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
založniška		432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
časopisna, inf.-revijalna		447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
komunala		469,62	511,64	566,25	662,89	721,70	956,96	1.057,79	1.183,83	1.309,87	1.519,94	1.814,02	43/15
nepremičnine - 1		329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
nepremičnine - 2		354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
nepremičnine - 3		379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

2. NAJNIZIŽJE OSNOVNE PLAČE

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
kmetijstvo na uro		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36/11, 107/11, 109/12
gozdarstvo (A) na uro		690,78 3,97	709,92 4,08	727,32 4,18	772,56 4,44	-	870,00 5,00	-	1.024,86 5,89	-	1.153,62 6,63	-	-	1.365,90 7,85	1.628,64 9,36	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
gozdarstvo (B) na uro		690,78 3,97	802,14 4,61	908,28 5,22	969,18 5,57	-	1.019,64 5,86	-	1.066,62 6,13	-	1.311,96 7,54	-	-	1.555,56 8,94	1.854,84 10,66	
premogovništvo		433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	18/14, 24/14, 25/14
lesarstvo		428,78	468,11	515,83	568,40	-	635,29	-	746,38	-	840,72	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12, 30/13, 24/14, 25/14, 6/15, 61/15
kemična - 1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kemična - 2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09
kemična - 3		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RV: 73/10, 109/10, 107/11, 25/13, 55/13
papirno in papirno-predel. dejavnost		428,50	486,30	544,24	602,09	-	703,68	-	910,61	1.076,18	1.365,93	-	-	1.572,89	-	110/13, 35/14
nekov. rudnine		501,00	557,00	618,00	691,00	-	779,00	-	876,00	949,00	1.065,00	-	-	1.348,00	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15
kovins. ind. na uro		511,56 2,94	558,54 3,21	617,70 3,55	704,70 4,05	-	769,08 4,42	-	897,84 5,16	-	1.049,22 6,03	-	-	1.198,86 6,89	1.416,36 8,14	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11, 51/13, 35/14, 6/15, 80/15
elektroind. na uro*		553,74 3,18	566,16 3,25	621,18 3,57	699,27 4,02	-	761,39 4,38	-	887,40 5,10	-	1.031,16 5,93	-	-	1.178,47 6,77	1.386,12 7,97	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15
kov. mat., liv. na uro		513,30 2,95	567,24 3,26	624,66 3,59	715,14 4,11	-	779,52 4,48	-	908,28 5,22	-	1.063,14 6,11	-	-	1.216,26 6,99	1.433,76 8,24	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
elektrogosp.		432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis, 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
trgovina		492,12	511,00	541,36	594,38	-	662,53	-	776,16	-	925,67	-	-	-	-	111/06, ...24/14, 24/14, 38/14, 50/14, 79/14, 48/15
gostinstvo		474,30	510,00	571,20	632,40	-	703,80	-	836,40	-	938,40	-	-	1.101,60	-	109/11, 99/12, 110/13, 43/14, 48/15
cestno gospodarstvo		405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odstop: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
cestno potniški promet		408,90 2,35	424,56 2,44	494,16 2,84	548,10 3,15	-	614,22 3,53	-	725,58 4,17	-	817,80 4,70	-	-	-	-	6/07, 99/08, nova KP 35/09, 46/09, 88/09, 95/09, 4/10, 3/11, 14/12, 52/12, nova KP: 7/14, 3/15
poštna		562,02 3,23	621,18 3,57	650,76 3,74	722,10 4,15	-	803,88 4,62	-	922,20 5,30	1.146,66 6,59	1.174,50 6,75	-	-	1.207,56 6,94	1.433,76 8,24	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 61/15
banke		-	-	-	653,68	-	745,22	-	931,51	-	1.164,39	-	-	1.397,26	1.676,73	5/11, 14/13, 4/14, 95/14
zavarovalstvo		362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
drobno gospod.		557,38	635,42	713,42	802,61	-	897,37	-	1.070,16	-	1.215,08	-	-	1.449,16	1.739,00	94/10, 58/11
obr, podjetništvo		586,92	610,17	641,65	656,37	-	695,97	-	797,83	-	933,63	-	-	1.046,79	-	73/08, 55/10, 100/11, 99/12, 92/13, 16/14, 59/14, 28/15

Opomba: V Uradnem listu RS št. 43/2015 je bila objavljena KP komunalnih dejavnosti;
V Uradnem listu RS št. 44/2015 je bil objavljen Aneks h kolektivni pogodbi za gozdarstvo Slovenije;
V Uradnem listu RS št. 45/2015 je bil objavljen Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi elektrogospodarstva Slovenije in Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije;
V Uradnem listu RS št. 61/2015 je bila objavljena tarifna priloga h Kolektivni pogodbi za lesarstvo.

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	NOVEMBER 2015
Zavarovalnice	59,88
Nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razlaga komisije za razlago kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Brispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - oktober 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR	Prehodni davčni podračun		65 % PP**	3,5 PP***
		Referenca	1.001,16	5.390,88
1.540,25 EUR**				
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		155,18	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		88,60	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	243,78	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		63,67	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		65,68	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,31	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	134,66	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,00	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,40	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,60	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,00	10,78
Skupaj drugi prisp.			4,00	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ			382,44	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

**Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2015 znaša 65 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 65 % od PP2014 1.540,25 = 1.001,16 eur

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 16.11. 2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda po sistemu eDavki.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2015

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Uradni list RS, št. 94/14).

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08	+ 41 % nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2015:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

Minimalna plača	Znesek	Uradni list RS št.
Obdobje od 1.januarja 2015	790,73 EUR	6/2015
od 1. januarja 2014	789,15 EUR	7/2014
od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - za oktober 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR				54 % PP**	3,5 PP***
Osnova za prispevke ZZ, če je BZO nižja od 60 % od 1.540,25 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca		831,74	5.390,88
				924,15	
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%			128,92	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%			73,61	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008		202,53	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%			58,78	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%			60,62	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%			4,90	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004		124,30	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001		1,66	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%			1,16	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%			0,50	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005		1,66	10,78
Skupaj drugi prisp.				3,32	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ				330,15	2.059,31

SPREMENBA POROČANJA ZA DOHODKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA OD 1.1.2016 DALJE

Skladno z drugim odstavkom 32. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja-ZMEPIZ-1 se je s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu določila tudi vrsta, oblika in način predložitve podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter sprememb teh podatkov, in so jih delodajalci, ki so plačniki davka, dolžni za delavce v delovnem razmerju sporočiti v obračunu davčnega odtegljaja. Na podlagi navedenega Pravilnika se tako s 1.1.2016 spreminja oblika poročanja za dohodke iz delovnega razmerja. Nova XML shema z razširitvijo iREK, ki bo veljavna od 1. 1.2016, je objavljena na spletni strani beta.edavki.

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje **od 1. aprila 2015 do vključno marca 2016 znaša prispevek za PIZ 32,20 EUR**. Zavezanec plačuje polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). **Od februarja dalje pa osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic plačajo mesečni prispevek v znesku 32,36 EUR do decembra 2014. Za obračunsko obdobje od januarja 2015 dalje plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (zavarovanci iz 10. točke 17. člena ZZVZZ), prispevek v znesku 32,72 EUR. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.**

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2015 znaša 54 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 54% od PP2014 1.540,25= 831,74 EUR

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2); 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 16.11.2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVZ, ki se odda po sistemu eDavki.

Od 1. 10. 2011 velja nov način plačevanja davkov in prispevkov za socialno varnost. Več o tem si lahko preberete na spletni strani DURS http://www.durs.gov.si/si/aktualno/nov_nacin_placevanja_davkov_s_1_10_2011/.

OPOMBA: Za delavce v delovnem razmerju (14. člen ZPIZ-2), je najnižja osnova za plačilo prispevkov 52 % PP2014 1.540,25=800,93 EUR. V nasprotnem primeru je potrebno plačati razliko do minimalne osnove.

Zavarovalna podlaga 103 - Ureditev zavarovanj družbenikov družb in ustanoviteljev zavodov, ki niso poslovodne sebe

Zavarovalne podlage 103 ni več. Predhodno obdobje se je izteklo z mesecem septembrom.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 po novem ne obstaja več. Zavarovati se je možno na podlagi 05 oziroma na drugi ustrezni zavarovalni podlagi glede na status zavarovanca.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – NOVEMBER 2015

Vrsta prejemka	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011, 99/2012, 92/2013 in 16/2014)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnic za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	798,64 EUR	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	460,61 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	767,68 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.074,75 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše 3.070,72 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.535,36 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	767,68 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.535,36 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
avgust 2015	1.524,44 EUR	1.535,36 EUR

CENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO (za september in oktober 2015)

Datum	15.9.15	29.9.15	13.10.15	27.10.15
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,241	1,217	1,224	1,199
Kilometrini - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2234	0,2191	0,2203	0,2158

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovnopravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določa s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne vštejejo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določa vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo/)

Obracunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obracunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteva v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteva 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteva v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako

uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteva v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnice pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnice še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnice te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Sprememba oziroma dopolnitev KP za obrt in podjetništvo velja za tiste, ki opravljajo prevoze blaga in potnikov ter so napoteni na službeno pot v tujino. Za njih se uporablja "Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja" (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08). Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic za tujino: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteva v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteva v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povprečno stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevoženi kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnice, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnice, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnice.

Zap. 11 - KPOP: Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let. Nekateri zneski jubilejnih nagrad presegajo zneske kot so navedeni v Uredbi. Kadar so zneski jubilejnih nagrad izplačani nad zneski kot so v Uredbi, se razliko obdavči.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.